

«НОБЕЛІВСЬКА ЖІНОЧА ІНІЦІАТИВА: ПРОТИДІЯ НАСИЛЬСТВУ, ПОРУШЕННЯМ ПРАВ ЛЮДИНИ ТА МІЛІТАРИЗМУ»

Жінки-лауреатки Нобелівської премії миру в 2006 р. об'єдналися, щоб сприяти посиленню роботи масових жіночих організацій і рухів у всьому світі, щоб розбудувати мир, захищати справедливість і відстоювати рівність для всіх. Мета Нобелівської жіночої ініціативи – просування ненасильницьких рішень у вирішенні військових конфліктів, припинення насильства та мілітаризму в цілому. Ініціативу очолюють лауреатки Нобелівської премії миру Джоді Вільямс (США), Ширін Ебаді (Іран), Рігоберта Менчу Тум (Гватемала), Лейма Ѓбові (Ліберія) і Таваккол Карман (Ємен).

Чітко сформульовані та визначені підходи Нобелівської жіночої ініціативи, які, однак, можуть змінюватися з плином і потребами часу:

- Скликання різноманітних жіночих груп активісток та організацій для обміну стратегіями та рішеннями, а потім налагодження контактів між цими активістками, організаціями та політиками й іншими особами, які ухвалюють рішення.

- Творче використання засобів масової інформації для поширення альтернативних рішень активісток і жіночих організацій, донесення цих рішень до політиків і осіб, які вже ухвалюють рішення на вищому рівні, а також до потужних партнерів громадянського суспільства та громадськості.

- Співпраця з жінками-лідерками регіонального рівня щодо їх доступу до засобів масової інформації, а також зміцнення їх спроможності проводити роботу на місцевому, національному рівнях.

- Використання престижу жінок-лауреаток Нобелівської премії миру для поширення серед глобальної аудиторії важливих рішень жінок-лідерок [5].

Після початку війни в Україні Нобелівська жіноча ініціатива, Фонд BMW імені Герберта Квандта і громадська організація United For Ukraine об'єднали зусилля, щоб підтримати українців і показати світові незламність і силу українських жінок та їхню роль у невпинній боротьбі за мир, свободу та демократію. Так, 27 травня 2022 р. на сайті media.art з'явилась цифрова лімітована колекція робіт відомої української художниці Маші Рєви. Її твір «Жінка, що лежить» привертає увагу до звірств, скоєних російською армією на території України. Кошти від продажу лімітованої цифрової колекції творів мистецтва будуть спрямовані на зйомки і постпродакшн документального фільму «Жінки. Війна. Сила» [7].

Серед планів лауреаток Нобелівської премії миру також відвідання Східної Європи, щоб підтримати українських активісток і активістів, які борються за мир, права людини, незалежність і процвітання України. Серед гостей: Таваккул Карман (Ємен) [9], Джоді Вільямс (США) [1] і Лейма Ѓбові (Ліберія) [2; 8]. Ці активістки прагнуть посилити голос своїх українських колег, допомогти іншим почути його, виявити солідарність і підтримати їх під час війни через мистецтво, кіно, співпрацю, політичні кампанії, ЗМІ. Марія Батлер, виконавчий директор Нобелівської жіночої

ініціативи, координуватиме роботу делегації разом із партнерами-організаторами [4].

Міжнародна організація з питань мігрантів (UNHCR International Organization for Migrants (IOM)) вважає, що в Україні є понад 7,1 мільйона внутрішньо переміщених осіб, а приблизно 15,7 мільйона людей терміново потребують гуманітарної допомоги та захисту. Третина українців змушені були покинути свої домівки. По всій Європі є щонайменше 4,8 мільйона біженців від конфлікту. З них понад 80% складають жінки та дівчата. В Україні зафіксовано випадки торгівлі людьми, сексуального насильства, експлуатації та жорстокого поводження.

Основні проблеми для жінок і дівчат включають також загрози фізичній безпеці через активний конфлікт і постійне бомбардування; відсутність продовольчої безпеки; відсутність доступу до медичної допомоги. Зростає кількість випадків гендерного насильства [4].

У 20-х числах червня 2022 р. делегація Жіночої ініціативи Нобелівських лауреаток перебувала із місією на Львівщині для того, щоб краще зрозуміти становище переміщених українців та отримати уявлення про наслідки війни в гендерному розрізі. Лауреатки Нобелівської премії миру зустрілись із представниками Львівської ОВА. Сторони обговорили питання надання медико-психологічної, гуманітарної допомоги постраждалим, запуску роботи освітніх закладів, зокрема дошкільних, облаштування місць для проживання переселенців на середню та довгострокову перспективу тощо [6].

22 червня лауреатки також відвідали Львівський вокзал і поспілкувалися з жінками-кондукторками та працівниками залізниці про їхній досвід транспортування українців, які тікали від конфлікту [3]. Станція стала важливим місцем для мільйонів людей, які тікають від війни, і тепер – для тих, хто повертається. «Дякуємо, що розказали нам свої історії. Але це не просто історії, це ваше життя. Робота, яку ви виконуєте. Ви – свідки історії людства. Ви – супержінки», – сказала Лейма Гбові, спілкуючись із представницями «Укрзалізниці» [10].

В цілому протягом 20–24 червня 2022 р. делегація зустрілася з сотнями переміщених жінок і десятками жіночих організацій, правозахисних організацій, гуманітарних установ та активістів не лише у Львові (Україна), а також Кракові та Жешуві (Польща) [11]. Делегація звітуватиме перед Генеральним секретарем і посадовими особами ООН. Лауреатки звернулися з посланням солідарності та рекомендаціями до місцевих, національних та міжнародних офіційних осіб, включаючи ООН в Україні, офіс голови Львівської обласної адміністрації.

Візит документувала українська режисерка Ірина Цілик. Прем'єра документального фільму «Жінки. Війна. Сила» запланована на Генеральній Асамблеї Організації Об'єднаних Націй у вересні 2022 р. Стрічка, яка демонструє силу та дух українських жінок, буде показана у різних країнах світу [7].

Лауреатки наполегливо закликають до переговорів про припинення вторгнення та негайного припинення насильства. «Чим довше триватиме війна, тим гіршими будуть страждання для українців та їхньої країни», – сказала Джоді Вільямс. – Справжній і міцний мир настає тоді, коли голоси жінок почуті, права людини дотримуються, міжнародне право поважається, а насильство та милітаризація відкидаються. Нарощування військової могутності не припиняє війни» [10].

Лідерки Нобелівської жіночої ініціативи закликали Росію припинити війну в Україні, вивести її війська з української території, сприяти поверненню біженців,

відбудувати те, що було зруйновано війною, відновити серйозні пошкодження будівель, державних і приватних установ. Народу України, жінкам України було звернення послання: «ми кажемо, що ваш біль – наш, ваша боротьба – наша. Ми передамо ваші голоси всьому світу». Ці голоси неодмінно мають бути почуті.

ЛІТЕРАТУРА ТА ДЖЕРЕЛА

1. Jody Williams. USA, 1997. URL: <https://www.nobelwomensinitiative.org/jodywilliams>
2. Leymah Gbowee. Liberia, 2011. URL: <https://www.nobelwomensinitiative.org/leymahgbowee>
3. Media Advisory: Three women Nobel peace laureates to visit Lviv on June 22. URL: https://www.nobelwomensinitiative.org/media_advisory_three_women_nobel_peace_laureates_to_visit_lviv_on_june_22
4. Media Release: Nobel peace laureates lead delegation to Poland and the Ukraine. URL: https://www.nobelwomensinitiative.org/media_release_nobel_peace_laureates_lead_delegation_to_poland_and_the_ukraine
5. NOBEL WOMEN'S INITIATIVE. URL: <https://www.nobelwomensinitiative.org/>
6. Представниці Нобелівської жіночої ініціативи відвідали Львівщину, щоб висловити Україні свою підтримку. URL: <https://loda.gov.ua/news/32527>
7. Українська художниця Маша Рева показує світу незламність і силу українських жінок. URL: <https://elle.ua/ludi/novosty/ukrainska-hudozhnitsya-masha-reva-pokazu-svtu-nezlamnst--silu-ukrainskih-zhnok/>
8. Стрілюк О. Лауреатка Нобелівської премії миру Лейма Гбові: вражаюча історія сміливої жінки (збірник матеріалів конференції). Жінки Чернігівщини: історія і сучасність. Жінка в умовах сучасної реальності: самоідентифікація і перспективи. Матеріали XIII обласної науково-практичної конференції, (Чернігів, 25 листопада 2020 р.); за заг. ред. І.В.Дорожкіної. Чернігів, 2020. С. 59–63.
9. Tawakkol Karman. Yemen, 2011. <https://www.nobelwomensinitiative.org/tawakkolkarman>
10. Women of Ukraine demand peace. Peace with justice. Peace with Freedom. URL: https://www.nobelwomensinitiative.org/women_of_ukraine_demand_peace_peace_with_justice_peace_with_freedom
11. Women leading peace: Standing with women in conflict 2022. URL: https://www.nobelwomensinitiative.org/women_leading_peace_standing_with_women_in_conflict?recruiter_id=2759

Слюсаренко Ірина,

к.і.н., доцент

Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНИЙ КУРСУ ДЕРЖАВИ: БЕЗПЕКОВІ АЛЬТЕРНАТИВИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІНТЕРЕСІВ (НА ПРИКЛАДІ УКРАЇНИ)

Зовнішня політика держави покликана враховувати увесь комплекс зовнішньополітичних ризиків, викликів та загроз, які є актуальними у чітко визначеному часовому, географічному, фізичному та інформаційному просторах з метою забезпечення національних інтересів. Швидка динаміка змін зовнішньополітичного, а також подекуди й внутрішньополітичного, середовища в умовах формування міжнародної системи зумовлює потужну турбулентність та стає потужним викликом для осіб, які приймають зовнішньополітичні рішення.

Неприхована агресія Російської Федерації проти України зруйнувала європейську архітектуру безпеки та створила пряму загрозу міжнародному миру та безпеці. В Україні в суспільному дискурсі останніх місяців, спостерігалася дискусія щодо ймовірності змін зовнішньополітичного курсу держави з метою забезпечення національних інтересів: відмова від вступу до НАТО, створення військово-політичного союзу з державами Балтії, Польщею, Великою Британією, постійний нейтралітет тощо.